

9/10

*

Den som tagit del av general Douglas intervjuuttalanden och Dagens Nyheters kritik av dessa finner genast att generalen i sin nu föreliggande artikel frånfallit en rad påståenden och uttrycks-sätt, som med särskild och befo-gad skärpa kritiserats. Det hävdas inte längre uttryckligt att "duglighet i krig" snarast skulle betingas av en låg levnadsstan-dard, det talas inte om den skärpning av disciplinen som amerikanerna på senaste tid skulle ha befunnit nödvändig, icke heller betonas behovet av "hårdhet" och "järnhård disci-plin" på det förtjusta sätt som gjorde intervjuuttalandena så vilseledande och så motbjudande. Vissa av general Douglas tan-kegångar återkommer emeller-tid i artikeln, om också i för-siktig och förtunnad form, och bör därför ånyo upptas till be-lysning.

En av dessa tankegångar är att lantbefolkningen skulle ge duktigare soldater än stadsbe-folkningen. Det är en gammal föreställning, uppenbart stimu-lerad av den romantik som me-stadernas växt kommit att om-gämlivet, sannolikt också stärkt av det självklara förhållandet at jordbruksbefolkningen på vissa punkter varit mera van vid um-bäranden och mödor än städer-nas invånare och ur denna speciella synpunkt haft lät-tare att vänja sig vid soldatyr-

ket. Men i sin generella formu-lering saknar uppfattningen, av allt att döma, stöd i verklighe-ten. Den bygger på samma snä-va synsätt som den närstående tanken att fattiga och primitiva folk skulle bilda ett bättre sol-datmaterial än välstående och högt utvecklade folk. Man tän-ker endast på vad general Dou-glas kallar "hårdheten", icke på andra lika viktiga soldategenska-per.

Att general Douglas åsikt icke dominerar bland militärer, än mindre anses självfallet riktig, är emellertid lätt att påvisa. Den tyske generalen von Freytag-Loringhoven, bland annat ställ-företrädande generalstabschef under första världskriget, skri-ver följande (Menschen und Dinge, 1923, s. 88): "Redan före kriget företrädde jag offentligt den meningen att det var felaktigt att skatta de värnpliktiga ur industridistriktet och storstäderna lägre än de värnpliktiga från lantbefolkningen, emedan — alldeles bortsett från den nutida krigstekniken — industriarbetarna i högre grad än lantarbetarna besitter den andliga livaktighet som krävs för nutida stridssätt. Kriget har givit mig fullständigt rätt häri." Ingen torde betvivla att denna uppfattning, om den var riktig under första världs-kriget, i än högre grad var det under det andra.

Liknande vittnesbörd finns från det senaste kriget. Major Fergusson, som ledde en brittisk kolonn under det utomordentligt hårda fälttåget i Burma, skriver om de brittiska soldaterna i detta krig (Beyond the Chindwin, s. 46): "Den vida övervägande delen var stadsbor från Liver-pool, Manchester och Birming-ham, och det är ett faktum att när det gäller djungelkrig har inte lantbon något företräde framför stadsbon efter en veckas utbildning." Att märka är att det i detta sammanhang just är frå-ga om att uthärda strapatser. Fältmarskalk Wavell betonar både uthållighetens och skicklighe-tens betydelse; han framhåver särskilt att den moderne solda-ten har större förmåga att an-passa sig efter nya vapen och för-hållanden än sin föregångare (The Good Soldier, s. 44), en synpunkt som pekar i samma riktning som Freytag-Loringho-vens och Fergussons uttalanden.